

החוג לעבודה סוציאלית

לימודים לתואר M.A. בעבודה סוציאלית

שנה"ל תשע"ט

ראש החוג: ד"ר איילה כהן

ראש התוכנית: ד"ר הדס דורון

חברי הסגל האקדמי:

מרצה בכיר: ד"ר אילה כהן, פרופ' אילת שביט, ד"ר הדס דורון, ד"ר ירון יגיל, ד"ר משה

פרחי, ד"ר עפרה ולטר.

מרצה: ד"ר ורד גולן-שנער, ד"ר מאיה פלד-אברם ד"ר עומר לנס, ד"ר קרולין גוטמן,

ד"ר שרון אגוזי.

מורה: מר עופר זילברברג

מורה מן החוץ: מר אמיתי מגד, ד"ר אסנת ארבל, פרופ' ארנון בראון, גבי לינור מזריאר רוזברג,

עו"ד ד"ר מיכל סגל, גבי מרים בן עוז, גבי נירה שמואלי, מר עינב לוי, ד"ר רובי

רוגל, פרופ' רחל לב-ויזל, פרופ' שירה הנטמן, גבי תמי סמיש-נמליך.

מטרת הלימודים

מטרות תוכנית הלימודים לתואר השני בעבודה סוציאלית הן:

1. להכשיר עובדים סוציאליים לתפקידי ניהול, הדרכה ופרקטיקה מתקדמת בשירותי הרווחה.
2. להקנות שיטות עבודה ומיומנויות מקצועיות מתקדמות.
3. להקנות מיומנויות התמודדות עם אתגרים מקצועיים בהווה ובעתיד על ידי בחינה ביקורתית של הידע הקיים ודפוסי הפעולה המקובלים בתחום העבודה הסוציאלית.
4. להעמיק את הידע והעשייה בתחום נבחר של הפרקטיקה.

התכנית כוללת שלושה אשכולות המכילים קורסי ליבה וקורסי בחירה:

התכנית מציעה שלושה אשכולות לבחירה:

אשכול המשפחה מציע למידה מעמיקה של מודלים ומיומנויות התערבות ברמת הזוג והמשפחה, באמצעות מבחר גישות טיפוליות. המטרה לטווח ארוך היא להכשיר סטודנטים להיות מטפלים משפחתיים מוסמכים, לאחר השלמת דרישותיה של האגודה לטיפול משפחתי. הפרקטיקום כולל טיפול ב-3-4 משפחות, בהדרכה אישית, והדרכה קבוצתית הניתנת במסגרת התכנית.

אשכול עבודה קבוצתית האשכול מיועד לעובדים סוציאליים שמעוניינים בהכשרה מעמיקה בתחום העבודה עם קבוצות בהיבט התיאורטי והיישומי. האשכול יכשיר אנשי מקצוע ליישם מודלים להתערבות קבוצתית ולממש את המתודה הקבוצתית במגוון של אוכלוסיות, במסגרות ובארגונים בהם מתקיימת עבודה סוציאלית.

הלימודים באשכול יקנו לסטודנטים ידע תיאורטי מעמיק בעולם הקבוצות, תוך ביסוס היכולת להבין ולנתח סוגיות ותהליכים מרכזיים בחייהן של קבוצות. כמו כן, יקנה הלימוד באשכול כלים פרקטיים להבנת שפת ההתערבות הקבוצתית והרחבת הידע היישומי הנוגע להתערבויות במגוון סוגי קבוצות (קבוצות תמיכה, קבוצות משימה וקבוצות לעזרה עצמית).

הפרקטיקום ייתן הזדמנות לסטודנטים להתנסות בהנחיית קבוצה, בהדרכה וליווי של איש סגל ועבודה משותפת עם קבוצת עמיתים.

אשכול טראומה וחוסן מציע הכשרה מקצועית במגוון תפקידים בטווח רחב של מצבי טראומה. זה כולל התערבויות כמגיבים ראשוניים במצבים של אסון המוני וחירום, בשיקום של אוכלוסיות פגועות והתערבות טיפולית בפוסט-טראומה. הפרקטיקום מתמקד בסיוע לעובדים סוציאליים ובעלי מקצועות אחרים לפתח תכניות התערבות והתמודדות במצבי אסון וחירום, ויכשיר אותם לתפקד כצוותי מניעה במצבים אלה.

קורסי הליבה נועדו לחזק ולהעשיר את הידע והחשיבה על מהותו של מקצוע העבודה הסוציאלית. הם כוללים קורסים בנושאים של הפילוסופיה של המדע, תיאוריות של הפרקטיקה, אתיקה.

מגוון של קורסי הבחירה מאפשרים העמקה בתיאוריות עכשוויות והתנסות בגישות טיפוליות מתקדמות.

לימודי התואר השני מחייבים נוכחות של יום בשבוע בקמפוס תל-חי, ויום נוסף לעבודה עצמית.

תנאי מעבר משנה לשנה

הערה: התנאים והדרישות המפורטים להלן מהווים תוספת והשלמה לתנאים כפי שמפורטים בשנתון המכללה.

1. מעבר משנה א' לשנה ב'

- א. ציון של 60 לפחות בכל אחד מהקורסים הנלמדים.
- ב. ממוצע של 75 בסך כל הקורסים של שנה א'.

סיום הלימודים

התנאים לסיום הלימודים בחוג וקבלת התואר M.A. בעבודה סוציאלית:

1. עמידה בכל תנאי המעבר שצוינו לעיל.
2. צבירה של 42 נקודות זכות במהלך שנת הלימודים.
3. ממוצע ציונים כולל של 75.

אנגלית כשפה זרה

מועמדים לתכניות לתואר שני נדרשים להציג רמת פטור באנגלית. פטור מחובת לימודי אנגלית יינתן בכפוף להצגת גיליון ציונים וזכאות לתואר ראשון ממוסד אקדמי שלימודי האנגלית בו מוכרים ע"י המכללה האקדמית תל-חי.

וועדות התוכנית

- א. **ועדת קבלה** שתפקידה ריאיון מועמדים וקבלת החלטות לגבי קבלת תלמידים לתכנית.
- ב. **ועדת הוראה** שתפקידה הם: דיון בתכנית הלימודים והמלצות על שינויים וסדרי הוראה למועצת התכנית. במקרה הצורך, ועדת ההוראה עשויה לתפקד כוועדה לענייני סטודנטים.

תכנית לימודים מתוכננת לתואר שני בעבודה סוציאלית תשע"ט

סה"כ 42 נ"ז: 12 נ"ז קורסי ליבה, 26 נ"ז אשכולות, 4 נ"ז קורסי בחירה.

קורסי ליבה לכל הסטודנטים

מועד	סוג הקורס	שם הקורס	שעות	נ"ז	מרצה
שנה א'	חובה	עו"ס בינלאומי	2	2	פרופ' ארנון בראון
שנה א'	חובה	פילוסופיה של המדע	2	2	ד"ר אילת שביט
שנה א'	חובה	חוק ואתיקה – מתקדם	2	2	עו"ד מיכל סגל
שנה א'	סמינריון חובה –	התיאוריה של הפרקטיקה	4	6	ד"ר אילה כהן גב' מרים בן עוז ד"ר קרולין גוטמן
			10	12	

***קורסי בחירה כלליים**

מועד	סוג הקורס	שם הקורס	שעות	נ"ז	מרצה
	בחירה	המשפחה הרב-דורית: סוגיות ומחקר	2	2	פרופ' שירה הנטמן
	בחירה	הזקן ומשפחתו: בראי הקולנוע	2	2	פרופ' שירה הנטמן
	בחירה	מיומנויות הדרכה למתקדמים	2	2	גב' מרים בן עוז.
	בחירה	מיומנויות הדרכה למתקדמים	2	2	גב' מרים בן עוז.
	בחירה	התערבות קצרה ממוקדת פתרון בעיות (SBFT)	2	2	ד"ר ירון יגיל
	בחירה	משפחות בקצה הרצף בגיל הרך	2	2	גב' תמי סמיש-נמליך
	בחירה	טיפול התנהגותי קוגניטיבי	2	2	גב' נירה שמואלי
	בחירה	סוגיות בעבודה סוציאלית ביקורתית	2	2	ד"ר קרולין גוטמן

***יתכנו שינויים בקורסי הבחירה**

אשכול עבודה קבוצתית:

מועד	סוג הקורס	שם הקורס	שעות	נ"ז	מרצה
שנה א'	חובה	התנסות בהנחיית עמיתים וחקר תהליכים בקבוצה	4	4	ד"ר ורד שנער-גולן
שנה א'	חובה	מיומנויות התערבות בהנחיית קבוצות	2	2	ד"ר ורד שנער-גולן
שנה ב'	חובה	תאוריות מרכזיות בעבודה סוציאלית קבוצתית	4	4	ד"ר גליה אנקורי
שנה ב'	חובה – סמסטר ב'	שילוב כלים פסיכודרמטיים בעבודה קבוצתית	2	2	מר עופר זילברברג
שנה ב'	חובה סמסטר ב'	חשיבה סוציומטרית	2	2	גב' לינור מזריאר רוזנברג
שנה ב'	חובה	פרקטיקום	4	6	גב' שרון אגוזי
שנה ב'	חובה	סמינריון – עבודת גמר	4	6	ד"ר ורד שנער גולן
	סה"כ		22	26	

אשכול משפחה

מועד	סוג הקורס	שם הקורס	שעות	נ"ז	מרצה
שנה א'	חובה	מודלים של התערבות בזוג ובמשפחה	4	4	ד"ר הדס דורון
שנה א'	חובה	מבוא לטיפול משפחתי – ג'נוגרם משפחתי	2	2	ד"ר הדס דורון
שנה ב'	חובה	מיומנויות התערבות בזוג ובמשפחה	4	4	ד"ר עומר לנס
שנה ב'	חובה	תיאוריות בזוגיות	2	2	ד"ר עומר לנס
שנה ב'	חובה	סוגיות מיניות בטיפול	2	2	ד"ר אסנת ארבל
שנה ב'	חובה	פרקטיקום	4	6	ד"ר אסנת ארבל
שנה ב'	חובה	סמינריון – עבודת גמר	4	6	ד"ר הדס דורון
	סה"כ		22	26	

אשכול טראומה וחוסן

מועד	סוג הקורס	שם הקורס	שעות	נ"ז	מרצה
שנה א'	חובה	מבוא להתערבויות במצבי דחק וחירום	4	4	ד"ר משה פרחי
שנה א'	חובה	פרקטיקה של התע' במצבי דחק חריפים	2	2	ד"ר משה פרחי
שנה ב'	חובה	טראומטיזציה משנית	2	2	ד"ר מאיה פלד אברם
שנה ב'	חובה	מהלכי חוסן	2	2	מר צח סלור
שנה ב'	חובה	היבטים פסיכו-דינמיים של תהליכי טראומה	2	2	ד"ר עומר לנס
שנה ב'	חובה	שיקום פסיכו-סוציאלי של אוכלוסיות פגועות	2	2	ד"ר רובי רוגל
שנה ב'	חובה	פרקטיקום	4	6	ד"ר מאיה פלד-אברם/מר צח סלור
שנה ב'		סמינריון – עבודת גמר	4	6	ד"ר משה פרחי
	סה"כ		22	26	

שנה א'

חובה

פילוסופיה של המדע

פרופ' אילת שביט

א. 510111 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

קורס העוסק ביסודות המחשבה המדעית, תוך התמקדות במדעי החברה. מיועד ליצירת בסיס תיאורטי ומתודולוגי להבנה וליישום של מחקר מדעי עבור תלמידי תואר שני בעבודה סוציאלית. בקורס יידונו שאלות יסוד בתחומים אלה הלכות מהפילוסופיה וההיסטוריה של המדע. חלקו הראשון של הקורס יתמקד בשאלות פילוסופיות הנוגעות למהותה של התיאוריה והחשיבה המדעית. חלקו השני של הקורס יעסוק בקריאה ביקורתית של מחקרים אמפיריים בני זמננו.

תיאוריה של הפרקטיקה (סמינריון)

ד"ר אילה כהן

ש. 510212 – 2+2 ש"ס 6 נ"ז סמינריון

גב' מרים בן-עוז

ד"ר קרולין גוטמן

סמינריון זה יעסוק בהבנת יחסי הגומלין בין התיאוריה לפרקטיקה בעבודה סוציאלית. הקורס יחל בהבנת הקשר בין חכמת המעשה המתפתחת מתוך הפרקטיקה לבין בחירה בין המגוון הרחב של תיאוריות של הפרקטיקה המנחות את עבודתם של עובדים סוציאליים. המוקד של הקורס יהיה בניתוח אירועים מכוננים מתוך הפרקטיקה, באמצעות תהליכים של התבוננות רפלקטיבית, רפלקסיבית וביקורתית, כדי לפתח תיאוריה אישית להתמודדות עם אירועים דומים.

עבודה סוציאלית בינלאומית

פרופ' ארנון בראון

א. 510258 – 2 ש"ס 2 נ"ז

מאז התגבשותה כמקצוע בשלהי המאה ה-19 בשני צדי צפון האוקיינוס האטלנטי התפשטה העבודה הסוציאלית למרבית מדינות העולם. אולם בהבדל מכל מקצוע אחר תפקידיה שונים במדינות שונות, לעיתים באופן בולט, מצב המעורר את השאלה אם מדובר במקצוע אחד או במספר רב של 'עבודות סוציאליות'? השיעור יסייע ללבן את הסוגיה הזו על-ידי הכרת רב-גווניותה של העבודה הסוציאלית ברחבי העולם ובחינת ההקשרים התרבותיים, הסביבתיים, הכלכליים, הפוליטיים, המנהליים והמשפטיים שהולידו את השונות הרבה במקצוע.

חוק ואתיקה - מתקדם

ב. 510102 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

מקצוע העבודה סוציאלית מפגיש את העו"ס עם מצבים מורכבים בהם מתקיימת לא אחת התנגשות בין ערכים שונים היוצרת דילמה אתית. המקצוע מעצם טיבעו כמקצוע חברתי מתבסס על הערכים החברתיים שהחברה קבעה המתבטאים בחוקים ועל הערכים המקצועיים המתבטאים בכללי האתיקה המקצועית.

העובד הסוציאלי הפועל במערכות ארגוניות מורכבות ובמצב של מחסור במשאבים מול אוכלוסיות חלשות נדרש לקבל החלטות שיש בהן מרכיב אתי על בסיס יומיומי, לשם כך הוא זקוק לכלי עזר שיסייעו לו במילוי תפקידיו השונים ולכללים וחוקים אשר יכוונו אותו במצבים בהם עליו לקבל החלטות. החוק וכללי האתיקה מהווים כלים שכאלה והם משמשים מורי דרך במצבים של התלבטות וקונפליקט. הקורס יעסוק ב:

- תיאוריות אתיות
- מודלים וכלים לקבלת החלטות במצבים של דילמות אתיות
- ניתוח מצבי קונפליקט

קורסי בחירה:

המשפחה הרב דורית: סוגיות ומחקר

א. 510267 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יתמקד במערך היחסים הבין דוריים במשפחה המבוגרת. הנושאים העיקריים שיידונו בקורס: התפתחות הפרט והמשפחה לאורך מרחב החיים, תפיסת הדורות והתיאוריות המרכזיות המתארות יחסים בין דוריים; הטיפול בהורים חולים והשלכותיו על היחסים בתוך המשפחה, יחסי ילד מבוגר – הורים מזדקנים, יחסי אחים, יחסי סבות ונכדים, משפחות חלופיות. הקורס יועבר באמצעות הרצאות ודיונים.

פרופ' שירה הנטמן

הזקן ומשפחתו: בראי הקולנוע

ב. 510268 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יסקור את מגוון הסוגיות, הדילמות והקונפליקטים המתעוררים בין חברי המשפחה הרב-דורית כפי שהם מוצגים בסרטי הקולנוע. נצפה בסרטים וייערכו דיונים וניתוחים של הסרטים באמצעות התיאוריות והמחקר העכשווי בתחום.

מיומנויות הדרכה למתקדמים

גב' מרים בן עוז

א/ב 510259 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

קורס העוסק בסוגיות מתקדמות בהדרכה המיועד למדריכים ומודרכים כאחד, העוסקים בתפקידי טיפול וניהול בכל הדרגים. בקורס נשים דגש על קידום הלמידה האישית והמקצועית ונתמקד בתהליכים קוגניטיביים, בינאישיים וחברתיים המתאימים לטכניקות וסגנונות הדרכה.

התערבות קצרה ממוקדת פתרון בעיות SFBT

ד"ר ירון יגיל

א. 510255 – 2 ש"ס 2 נז' ש'

במסגרת הקורס נלמד ונתרגל לעומקה גישת התערבות ממוקדת פתרונות (Solution Focused – SF). הגישה מרחיבה את הבסיס התיאורטי האקלקטי עליו נשענת העבודה הסוציאלית, ומבוססת על גישת הכוחות. היא נשענת על עקרונות הומניסטיים (אהבת הפונה ואמונה ביכולתו וברצונו לחולל שינויים חיוביים בחייו) ועל עבודה משותפת של העובד הסוציאלי ביחד עם הפונה (co-construction). מעבר לטכניקות, הגישה משקפת דרך חשיבה ומדיניות המתבססת על כוחות, הצלחות וחוזקות. זהו ייחודה וזו עשויה להיות תרומתה המשמעותית לעבודה הסוציאלית בישראל.

סוגיות בעבודה סוציאלית ביקורתית

ד"ר קרולין גוטמן

סמסטר א', יום ג' 8:45-10:15

א. 510241 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

קורס זה מבקש לבחון את השפעתן של גישות ביקורתיות על תחום הפרקטיקה המתקדמת בעבודה סוציאלית, הן ברמת הפרט והן ברמה הקהילתית/חברתית. במהלך הקורס נתבונן בראיה ביקורתית על תרומתם של מודלים חברתיים מתקדמים נבחרים להבנה הביקורתית המקצועית לגבי סוגיות עכשוויות כגון שיתוף, השתתפות ושותפות, ועוד.

משפחות בקצה הרצף בגיל הרך

גב' תמי סמיש-נמליך

סמסטר א', יום ג' 8:45-10:15

א. 510269 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

עובדים סוציאליים נפגשים לא פעם בדילמות הנוגעות לתפקודים ההוריים של הלקוחות שלהם, באופן ישיר מתוקף תפקידם והארגון אליו הם שייכים או לא. בקורס נבחן סוגיות הנוגעות למשפחות בקצה הרצף הסיכון: הגדרות שונות לסיכון, התעללות והזנחה ומה משפיע על תפיסות הפגיעה בילדים. בהמשך נתמקד בילדים בגיל הרך - נברר מה ייחודי לגיל זה ומהן מסגרות התערבות הקיימות לגיל הרך. בחלקו האחרון של הקורס נעסוק בסוגיית הסוגיות – מה מקומם של הורי הילדים בהתערבויות עם ולמען ילדים בגיל הרך.

הסוגיות יידונו מתוך ראיית תפקידו של העובד הסוציאלי בממשקים שונים עימן, קבלת החלטות ושיקולים בהתערבות בתחום העזרה וההגנה על ילדים.

טיפול התנהגותי קוגניטיבי

גב' נירה שמואלי

ב. 510273 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יציג את הרציונל שעליו מתבססות הגישות ההתנהגויות-קוגניטיביות. יוצגו ויתורגלו באופן בסיסי שתי גישות לטיפול מסוג זה: טיפול קוגניטיבי על בסיס תפיסתו של בק, וטיפול מציאותני לפי גישתו של גלאזר. כן ידון הקשר בין גישות אלה לגישת הכוחות. בנוסף להקניית הידע התיאורטי ידרשו הסטודנטים לתרגל טכניקות טיפוליות בכיתה ולהציג חומר ממקרים טיפוליים.

אשכול טראומה וחוסן

שנה א'

מבוא להתערבויות במצבי דחק וחירום

ד"ר משה פרחי

ש. 510247 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

בקורס יילמדו התהליכים הפסיכולוגיים והנוירולוגיים המובילים להערכת אירוע כטראומה. בהמשך יילמדו תסמיני הטראומה השונים כאשר לאחריהם יילמדו עקרונות העזרה הראשונה הנפשית (Psychological First Aid – PFA) המבוססים על מודל ה SIX C's , מודל מעש"ה ומודל יהלוי"ם. המופעלים בעת אירועי דחק/אסון, או במצבי חירום שבהם יש צורך בהגשת סיוע רגשי ראשוני לנפגעים. בנוסף יעסוק הקורס בקבלת החלטות במצבי דחק ועקרונות הסיוע למסייעים תוך הדגשת ההיבטים הנוירופסיכולוגיים של תפקוד המסייע בחירום. במהלך סימסטר ב' יילמדו פרוטוקולים מתקדמים של התערבויות קהילתיות במצבים משתנים תוך שימוש במטריצת מאמץ והצלחה כמוטיב להגברת ההנעה (מוטיבציה) לפעילות יעילה של חברי הקהילה.

פרקטיקה של התערבויות במצבי דחק חריפים

ד"ר משה פרחי

ב. 510264 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

בקורס יילמדו ויתורגלו פרוטוקולים בסיסיים ומתקדמים של התערבויות במצבי דחק. הקורס יבוסס על תיאורי מקרה כאשר בכל שיעור יתוארו שני מקרים של מצבי דחק, הקבוצה תדון בהיבטים התיאורטיים והמעשיים של המצבים המתוארים ותתאים את הפרוטוקולים המתאימים להתערבויות - כאשר לאחר מכן יבוצע תרגול בפועל.

טראומטיזציה משנית

ד"ר מאיה פלד-אברם

ב. 510123 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יאפשר לסטודנט/ית היכרות עם השלכותיה של עבודה טיפולית עם נפגעי טראומה. הקורס יעסוק בהיבטים תיאורטיים ומעשיים של תופעת הטראומטיזציה המשנית, יבחן גורמי פגיעות וחוסן ויקנה לסטודנט כלים באמצעותם יוכל לזהות סימנים מוקדמים לתופעה. תינתן התייחסות למשמעויות של תופעת הטראומטיזציה המשנית במסגרת יחסי ההדרכה והסביבה הארגונית בה פועלת/ת העובד/ת הסוציאלי/ת.

היבטים פסיכו-דינמיים של תהליכי טראומה – מקרע לאיחוי

ד"ר עומר לנס

א. 510253 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס בוחן את הידע העדכני לגבי התערבות בפוסט טראומה במבט ביקורתי ועכשווי. הקורס יסקור את החשיבה הקשורה בהבנת הטראומה הנפשית מאז סוף המאה ה-19 ועד ראשית המאה ה-21, תוך הדגשת ההיבטים התורשתיים, הפיזיולוגיים, החברתיים-פסיכולוגיים והמוסריים, בהתבוננות ובהבנה של התסמונת. לאחר מכן יסקרו שיטות ההתערבות והטיפול ומידת האפקטיביות שלהן, כולל הוויכוח על העיתוי המתאים לתחילת ההתערבות. חלקו השלישי של הקורס יעסוק בחשיפה למיומנויות התערבות בפוסט-טראומה. דגש יושם על היכולת להבין את התופעה ולהכיר את עקרונות הטיפול העדכני בה.

שיקום פסיכוסוציאלי של אוכלוסיות פגועות

ד"ר רובי רוגל

א. 510234 - 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס נועד להכרה והבנת ההתנהלות בזירות אפר"ן (אירוע פגע רב נפגעים) בינלאומיות - בין אם הם מצבי טבע ובין אם תוצאת מעשי אדם, תוך הבהרת תפקידה ומקומה של העבודה הסוציאלית בתחומי הקהילה, הטיפול באוכלוסיות במצבי דחק וטראומה, הטיפול באוכלוסיות בסיכון גבוהה (ילדים, בני נוער, קשישים, נכים) ושילוב העבודה הסוציאלית במסגרות אינטר-דיספלינריות, בין ארגוניות ורב מערכתיות.

Essential in Humanitarian Response Management

ארגוני הסיוע הישראליים השכילו לצבור ניסיון וידע במרכיבי הליבה של הסיוע ההומניטארי בעשר השנים האחרונות. רובה של התנסות זו נסמך על ידע ויכולות שהצטברו בעיקר ע"י מתנדבים שיצאו למשלחות הסיוע. כיום, כאשר קיים צורך לעגן, למסד ולמקצע את תחום הסיוע ההומניטארי הישראלי, הרי שיש לפעול להקניית כלים מקצועיים עבור גורמי ניהול בארגונים. תכני הלימוד יעסקו הן בתכנים הומניטאריים רוחביים והן בכלים ניהוליים אשר יעצימו את יכולות המנהל- ובכך ישפרו את אפקט הסיוע. כלל התכנים, יועברו תוך ניתוח מקרי בוחן, פיתוח שפת מנהלים ודיון בנושאי ליבה.

פרקטיקום טראומה וחוסן

ד"ר מאיה פלד אברם - מר עינב לוי

ש. 510333 - 2+2 ש"ס 4 נ"ז סמינריון

הפרקטיקום הינו פרויקט יישומי המתבצע בדרך כלל במקום העבודה של הסטודנט. על רקע הידע אותו רוכשים הסטודנטים בשנה הראשונה ללימודיהם לאתר צרכים הנובעים מפערי ידע או פרקטיקה. על הסטודנטים לתכנן התערבות לשם מתן מענה לצרכים, להפעילה ולהעריכה. הפרקטיקום ילווה בהדרכה ונועד לקדם את המודעות לנושא הנלמד כמו גם לאפשר לסטודנטים לבצע מגוון רחב של התערבויות החל מהתערבויות המיועדות להכשרת מתעריבים ראשוניים במקומות עבודתם ועד להתערבויות ישירות בתחומי הדחק והחירום. הסטודנטים יבססו את שלבי החשיבה, העשייה וההערכה על הידע שנלמד במסלול ויידרשו להרחיבו בהתאם לתחומים בהם ייבחרו לפעול. בסיום הפרקטיקום תוגש עבודה שתסכם את ההתערבות על כל שלביה.

סמינר-עבודת גמר אשכול טראומה וחוסן

ד"ר משה פרחי

ש. 510134 - 2+2 ש"ס 6 נ"ז

מטרת קורס זה היא ליווי מחקרי של עבודת הפרקטיקום. כל הפעלה של פרויקט או תוכנית התערבות קהילתית מחייבת תכנון מוקדם של הערכת (Evaluation) הפרויקט. לצורך ביצוע ההערכה יש מראש לתכנן וליישם את כלי ההערכה האמורים לתת אינדיקציה על הצלחת ההתערבות. בקורס יילמדו עקרונות ביצוע הערכת התוכניות, וביצועם בפועל תוך עידוד הסטודנטים לכתיבה ולפרסום מאמר אודות ההתערבות.

אשכול משפחה

שנה א'

מודלים של התערבות בזוג ובמשפחה

ד"ר הדס דורון

ש. 510131 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

מטרת הקורס להכיר את התיאוריה, המחקר והמודלים הטיפוליים המקובלים בטיפול זוגי ומשפחתי. הקורס ישלב מרכיבים תיאורטיים וקליניים, תוך דיון ברציונל לשימוש בגישות או בטכניקות מסוימות. תיערך השוואה בין תיאוריות ומשתני תפיסת זוגיות של משפחות נורמאליות ודיס-פונקציונאליות. יידונו שלבי ההתפתחות השונים של הזוגיות והמשפחה, בחברה בת ימינו בכלל ובהיבט רב-תרבותי בארץ בפרט. תינתן התייחסות תיאורטית וטיפולית לסוגיות המאפיינות את אוכלוסיית המטופלים של הסטודנטים.

אלימות במשפחה

פרופ' רחל לב-ויזל

ב. 510276 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס מציע הרחבת ידע בתחום אלימות במשפחה, הקניית מיומנויות באבחון וטיפול בילדים נפגעים ועדים לאלימות במשפחה תוך שימוש באמנויות. הקורס יכלול את התכנים הבאים: אלימות במשפחה מהי? דינמיקה של יחסים אלימים, סוגי אלימות, ייחודיות של כל פגיעה והשלכותיה, העברה בין-דורית. הקורס יועבר כהרצאה וסדנה.

שנה ב'

מיומנויות התערבות בזוג ובמשפחה

ד"ר עומר לנס

ש. 510224 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהכרות עם עקרי החשיבה המערכתית והבנת השילוב שלה עם גישות פסיכו דינמיות מערכתיות. נלמד על מושגים מרכזיים בחשיבה הדינמית וכיצד הם באים לידי ביטוי בדינמיקה זוגית ומשפחתית.

תאוריות בזוגיות

ד"ר עומר לנס

א. 0510119 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהכרות בסיסית עם מושגי המפתח בטיפול הזוגי. יערך דיון תהליכי הבחירה הזוגית הלא מודעת דרך מנגנון החזרה הכפייתית נלמד על תהליכי הוויסות הזוגי ועל יצירת הברית החשאית הלא מודעת ביחסים הזוגיים דרך התיאוריה הדינמית של יורג ווילי.

סוגיות מיניות בטיפול

ד"ר אסנת ארבל

ב. 510235 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס נועד לתת הזדמנות לסטודנטים לבחון נושאים הקשורים למיניות אנושית וטיפול מיני בפרספקטיבה מערכתית. הקורס מדגיש ידע ומודעות לגבי היבטים ביולוגיים, חברתיים ופסיכולוגיים/רגשיים. נושאי הקורס כוללים אנטומיה מינית, התפתחות, תגובה מינית אנושית, דיספונקציה מינית, העברה של מחלות מיניות ויחסי מין ורגש. סוגיות הקשורות לכישורים טיפוליים ידונו ברפרוף ודרכם יוצגו דוגמאות מתוך הפרקטיקה של יישום תהליכי טיפול מיני.

פרקטיקום משפחה

ד"ר אסנת ארבל

ש. 510222 – 2+2 ש"ס 4 נ"ז סמינריון

פרופ' רחל לב-ויזל

הפרקטיקום הוא התנסות מובנית בשיטת העבודה הסוציאלית המתקדמת שמטרתה הכשרה להקניית ידע מעשי בתפקוד המשפחה, תהליכים תוך-משפחתיים ובין-דוריים, יחסים בין חברי המשפחה, קונפליקטים, הבנת המערכת הטיפולית המשפחתית ותרומת המטפל להיווצרות המציאות הטיפולית. הסטודנטים יתבקשו לבצע טיפול משפחתי מודרך ולכתוב עבודת גמר.

סמינר-עבודת גמר אשכול משפחה

ד"ר הדס דורון

ש. 510323 – 2+2 ש"ס 6 נ"ז

מטרתה העיקרית של עבודת הסמינריון הינה ליצור ידע חדש באמצעות חקר תופעה בתחום הזוגיות והמשפחה ו/או הטיפול במשפחה, וכתיבת מסמך כדוגמת מאמר אקדמי. מטרת הסמינריון הנן:

- * לבצע הצעת מחקר/מאמר עצמאי של הסטודנטים בתחומי הזוגיות והמשפחה, תוך הבנת חשיבות הקשר בין המחקר והטיפול בתחומים אלו.
- * להבין כיצד נערכים מחקרים בתחום זה ומהם קני המידה להערכת טיב המחקר.
- * לפתח מיומנויות של קריאה ביקורתית על מנת להבין ולהעריך מאמרים מדעיים המבוססים על מחקר.
- * לזהות ולבצע את השלבים השונים של בניית מערך מחקר בתחום חקר המשפחה.
- * במסגרת הקורס יבחרו הסטודנטים את נושאי המחקר ויתנסו בהליכי מחקר אופייניים לזוג ומשפחה.

אשכול קבוצות

שנה א'

התנסות בהנחיית עמיתים וחקר תהליכים בקבוצה

ד"ר ורד גולן-שנער

ש. 510103 2+2 ש"ס 4 נ"ז

הקורס יעסוק בחקר תהליכים דינמיים והתפתחותיים המתרחשים במרחב הקבוצתי בהתבסס על מודלים תיאורטיים מרכזיים מעולם הטיפול הקבוצתי. במהלך הקורס תודגש הבנת הידע סביב תהליכים מודעים ולא מודעים המתרחשים בתוך קבוצות לשם קריאת המפה הקבוצתית ויישום ההבנות בעבודה הקבוצתית עצמה. הלמידה תערב התנסות חווייתית באמצעותה ייחשפו הסטודנטים לתהליכים בין-אישיים וקבוצתיים המייחדים את העבודה הסוציאלית הקבוצתית.

מיומנויות התערבות בהנחיית קבוצות

ד"ר ורד גולן-שנער

ב. 510263 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס יעסוק בהקניית מיומנויות הנחייה ועיגון בתיאוריה של עבודה קבוצתית. הלמידה תערב התנסות בהנחיית עמיתים באמצעותה ייחשפו הסטודנטים למושגים מרכזיים בעולם העבודה הקבוצתית כדוגמת: ה-Setting, קו-הנחיה וחלוקת תפקידים, השימוש בכאן ועכשיו, הלא מודע הקבוצתי ופירושו, הכלה, הקשבה ואמפתיה, הזמנה לשיתוף (Sharing), שיקוף ופירוש.

שנה ב'

חשיבה סוציומטרית

גב' לינור מזריאר רוזברג

א. 510266 2 ש"ס 2 נ"ז

הקדמה: מדע הסוציומטריה או "הערכת עמיתים", מדע העוסק בחשיפת מערכות יחסים בין אישיים. זוהי בעצם שיטה כמותית למדידת יחסים חברתיים. שיטה זאת פותחה ע"י יעקב לוי מורנו, אשר האמין שכאשר לוקחים בחשבון את הרשת החברתית והשפעותיה על הקבוצה, ניתן להרוויח ולמנף משתנים שונים בתוך הקבוצה.

בקורס נלמד את התיאוריה העומדת מאחורי החשיבה הסוציומטרית, ואת עולם המושגים שיצר מורנו. נתנסה ונכיר כלים לצפייה ואבחון של הרשת החברתית בקבוצה, וכיצד ניתן לעבוד איתה כמנחים. נושאי השיעורים: שימוש בסוציומטריה להיכרות בקבוצה, מורנו ויצירתה של הסוציומטריה, מושגי יסוד בסוציומטריה, אטום סוציאלי, בחירת התפקידים בקבוצה וטקסונומית התפקידים של לנדי, סוציומטריה בפעולה, שאלון סוציומטרי ויצירת מפות סוציומטריות, שימוש בספקטורגם להתבוננות בתמות קבוצתיות.

שילוב כלים פסיכודרמטיים בעבודה קבוצתית

מר עופר זילברברג

ב. 510262 ש"ס 2 נ"ז ש'

בקורס נלמד את מושג הפסיכודרמה כגישה טיפולית על פי יעקב לוי מורנו יוצר הפסיכודרמה. כמו כן נלמד ונפעל את הטכניקות הייחודיות והאפשרות לשלב אותן בהנחיית קבוצה. נכיר מושגים כמו סוציודרמה וסוציומטריה.

הקורס יועבר כסדנה בעזרת התנסות חווייתית.

תאוריות מרכזיות בעבודה סוציאלית קבוצתית

ד"ר עומר לנס

א..510274 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

הקורס מקנה ידע תיאורטי בתחום העבודה הקבוצתית. נעסוק בתהליכים דינמיים והתפתחותיים המתרחשים במרחב הקבוצתי בהתבסס על מודלים תיאורטיים מרכזיים מעולם הטיפול הקבוצתי. נעמיק בחוויה הקבוצתית, התפקידים בקבוצה, המטריקס הקבוצתי, סוגי הנחייה ותפקידי מנחה הקבוצה. נדון באופן תיאורטי ועם חיבור לדוגמאות מעשיות במודלים של יאלום, ויניקוט, פוקס וביון.

הגוף במרחב הקבוצתי

ד"ר עפרה ולטר

א..510275 – 2 ש"ס 2 נ"ז ש'

במסגרת הקורס נתבונן בגוף במרחב האישי והקבוצתי. נפתח יכולות להתבוננות ביכולות שלנו, לעשות התפתחות בעוצמת תודעה מודעת. במסגרת הקורס יעשה שימוש והכוונה, לקשיבות לגוף ופיתוח תודעה ליכולת הגוף לברוא ידע. נאפשר צמיחה התחדשות ונלמד לברוא את החדש מתוך העצמי. ניצור חיבור ושימוש בגוף במרחב האישי והקבוצתי כמקדם ידע וככלי לשיפור רווחה אישית במרחבים השונים, במטרה לחתור לטיפוס תמידי לעבר הממד הגבוה הבא. הסטודנטים ילמדו לפתח יכולת להתבונן בתהליך ההתפתחותי של הקבוצה והיחיד בקבוצה. התבוננות בהתנסות אינטראקטיבית בשילוב האומנויות. נלמד לזהות צרכים אילו גם דרך הכרת פרוטוקול SDM. התמקדות, אמנות יחידנית וקבוצתית תוך מיקוד בגוף במרחב זה

פרקטיקום עבודה קבוצתית

ש. 510328 2+2 ש"ס 4 נ"ז סמינריון

ד"ר שרון אגוזי

הפרקטיקום נועד ללוות את תהליך ההכשרה בשדה. כל סטודנט יידרש להקים קבוצה ולהנחותה - לבד או בקו. הקורס ילווה את הנחיית הקבוצה, וישלב הדרכה קבוצתית, פרטנית ולמידת עמיתים. ההדרכה תיעשה תוך שילוב התיאוריה עם הפרקטיקה.

סמינר-עבודת גמר אשכול עבודה קבוצתית

ש. 510327 2+2 ש"ס 6 נ"ז

ד"ר ורד גולן-שנער

מטרת הסמינר להעמיק את הידע המחקרי של הסטודנטים בהקשרה הייחודי של העבודה הקבוצתית. במהלך הקורס יחשפו הסטודנטים לסוגי ותחומי המחקר העכשוויים המעסיקים חוקרים בהקשרה של המתודה הקבוצתית, ילמדו לגבש את שאלת המחקר ולהציג מערך מחקר מותאם לבדיקתה. הקורס ילווה את הסטודנטים בתהליך המחקר מגיבוש שאלות המחקר, דרך סקירת הספרות הרלבנטית, איסוף הנתונים וניתוחם ועד לכתיבת דו"ח מחקר.

פרקטיקום רב גוני

ש. 510328 2+2 ש"ס 4 נ"ז סמינריון

מר אמיתי מגד

הפרקטיקום מהווה חשיבה חדשה ויוזמה מקצועית חדשנית, המבוססת על ידע המתורגם לעשייה בשטח. תוצע לסטודנט בחירה בין פרקטיקום הכולל התערבות מתקדמת, למשל בתחום של הנחיית קבוצות, לבין פרויקט אישי שמשמעותו תוכנית חדשנית בתחום פעילות כלשהו, תחת הדרכה של מומחה בתחום. ביצוע הפרקטיקום וכתובת עבודת הגמר ייעשו בעבודה עצמית בליווי המרצה.

סמינר מחקר למתקדמים

חקר בסיסי נתונים בינלאומי קיימים

ש. 510331 2+2 ש"ס 6 נ"ז

ד"ר דפנה גרוס-מנוס

במסגרת הסמינר נבחן את התהליכים הדרמטיים שעברו על מקומם של ילדים בחברה לאורך השנים וכיצד התפתח מושג זכויות הילד. נכיר מספר תאוריות מרכזיות (הסוציולוגיה החדשה של הילדות, האקולוגיה של התפתחות הילד) ונסקור את המגמות המרכזיות שהובילו לתפיסה של שלום הילד כיום. נבחן את ההשפעות שהיו לכל אלה על המחקר והמדידה לגבי ילדים וגם על תפקידם של ילדים במחקר.

במסגרת הסמינר הסטודנטים יוכלו לבחור נושא שמעניין אותם לגבי ילדים ונוער ולחקור אותו באמצעות

מחקר כמותני, תוך העזרות בפלטפורמה הרחבה של המחקר הבינלאומי "עולמות הילדות"

(www.isciweb.org) – מחקר בינלאומי על רווחת הילדים הכולל נתונים של 18 מדינות מגוונות (כמו

למשל: ישראל, אתיופיה, ספרד ודרום קוריאה).